

Spelmän på Åsastämman 27 oktober

Sörmlands spelmansförbund anordnar söndagen den 27 oktober en förbundsdag på Åsa folkhögskola, som beräknas bli besökt av minst ett 100-tal spelmän. Den är ett led i det studiearbete som påbörjades bland spelmännen i februari i år och som bl. a. syftar till att ge medlemmarna kunskaper om spelmans-traditioner och folkmusik.

Det blir bl. a. gudstjänstbesök i Sködinge kyrka, då spelmännen också kommer att medverka. På Åsa skall folkskollärare Gustaf Wetter fortsätta sin föredragsserie med musikillustrationer om spelmän och låtar i Sörmland. Konsulent Jan Martin Johansson håller föredrag över ämnet Från vallåt till symfoni. Förbundet, vars medlemskader ökat starkt de senaste åren och nu omfattar ca 250 st., planerar att utge ett läshäfte för tre stämmor. Huvudorsaken här till är att spelmännen alltmer börjat använda även altfiol. Folkmusiken går stadig framåt, och spelmanslagen är mycket starkt engagerade vid olika tillställningar.

90-årig Vingåkersspelman hyllades med silvermärke

Spelmanen Lars Johan Persson, Västra Vingåkers vårdhem, fick på sin 90-årsdag på torsdagen motta spelmansmärket i silver och kallades dessutom som medlem i Sörmlands spelmansförbund. Det var folkskollärare Gustaf Wetter som överlämnade märket till den pigge jubilaren, vilken på bilden ses tacka hr Wetter. Hr Persson har på ett förtjänstfullt sätt bevarat och upptecknat gamla låtar, vilka sedan bl. a. genom hr Wetters förmedling blivit arkiverade för eftervärlden.

Persson är dessutom en av de få som har personliga minnen av den berömda spelmanen Vingåkers Widmark.

90-åringen hyllades också med musik av Wetter och fyra medlemmar ur Vingåkers spelmanslag. Bl. a. spelades en Widmarksvals, som Persson hälsade med glatt igenkännande leende. Han föredrog själv också några låtar på fiol.

Även i övrigt blev jubilaren föremål för hyllningar av skilda slag.

Det finns många historier om den lille, brede och långskägge gubben, vars uttryck än i dag citeras i Flodatrakten. Ett

av dem är t. ex.: Det går te ändra på, sa Kraften när han ljög.

Spelmanen 78, så kallad för att han kunde 78 polskor, är också ett gammalt Flodaoriginal, som berikat socknens musikkatt med åtskilliga stycken.

Gubben Ferm,

som objuden kom till de flesta kalaserna anordnade med anledning av någon särskild bemärkelsedag, är en annan av dem som gått bort för länge sedan. Han var dock alltid välkommen vid festligheterna, eftersom han mot mat och dryck lämnade i utbyte tillfällighetsverser speciellt diktade för just den fest som pågick. Hans besök blev därför behaglig omväxling i kalasandet.

En Biebo vid namn Vidmark brukade Ferm tigga pengar av. Vid ett tillfälle kom han på tiggarfärd trots att han bara två dagar tidigare fått en 2-krona av denne Vidmark. Då mecenasen förargad undrade var han gjort av de nyligen erhållna pengarna blev svaret: En del har gått till snus och resten till brännvin, så jag har då inte förstört ett enda öre.

Ferm var ofärdig. Det berättas en underlig historia om hur han fick sitt lyte. En natt skulle Ferm och två andra personer gå till galgbacken på Biemon vid Julitagränsen, där hr Axelson förresten i sin barndom hittade rester från galgen, för att få tag i en spik eller trästycke. Sådana små souvenirer ansågs nämligen ha en särskild makt och ge dess ägare förmågan att trolla. Vad som hände den där

natten fick ingen utomstående veta, men då Ferm kom tillbaka var han halt, en annan av trion hade fått ansiktsspasmer och den tredje ett annat lyte.

Hantverkare av olika slag fanns det gott om förr i tiden i Floda. En Blom vid Vegersberg gjorde »dalaklockor» som han signerade och vilka fortfarande kan träffas på i hemmen. Dessutom var han skicklig fiolspelare och mjölnare.